

Оксана ДОВГАНЬ

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
dovgoz1977@gmail.com*

Пен БОХАН

*аспірант,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
dovgoz1977@gmail.com*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕПЕРТУАР МУНІЦИПАЛЬНОГО ГАЛИЦЬКОГО КАМЕРНОГО ОРКЕСТРУ У НАЦІОНАЛЬНО- ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ ТЕРНОПОЛЯ

Кардинальні зміни у суспільній свідомості, невизначеність і суперечливість політичних, військових, економічних питань призводять до втрати суспільством ціннісних орієнтирів, духовних та моральних ідеалів. Тому виховання національного патріотизму як духовно-моральної якості сучасного молодого покоління, майбутньої інтелектуальної, культурної, політичної еліти країни - є одним з найпріоритетніших завдань.

Значну увагу щодо виховання любові до своєї землі, рідної мови, формування національної свідомості приділяли відомі українські педагоги минулого: Б. Грінченко, М. Грушевський, О. Духнович, М. Драгоманов, І. Огієнко, К. Ушинський та ін. Різновекторне дослідження проблеми патріотичного виховання молодого покоління знаходимо у сучасних дослідженнях І. Бега, В. Демчук, І. Мартинюк, Н. Рогальської, В. Стрельчук, О. Соколовської, М. Стельмахович та ін. На думку дослідників Л. Масол, В. Одарченко, Р. Осипець, О. Просіної, Г. Шевченко ефективним шляхом формування національного патріотизму молодого покоління є використання засобів музичного мистецтва. Творча спадщина українських митців відіграє важливу роль в формуванні національної свідомості, характеру, культури молоді, є могутнім стимулом у їх духовно-моральному становленні, засобом формування особистісних якостей, духовного світу: доброзичливості, співчуття, любові [1].

Метою дослідження постає з'ясування значення творів українських композиторів з репертуарної палітри Муніципального Галицького

камерного оркестру у національно-патріотичному вихованні молодого покоління Тернополя.

Сьогодні, коли Україна в небезпеці, громадянський обов'язок кожного свідомого громадянина — мобілізувати власні потуги на захист рідної землі, на допомогу тим, хто захищає нашу державу. Справжньою зброєю колективу Муніципального Галицького камерного оркестру, який упродовж своєї тридцятилітньої діяльності є своєрідною візитівкою міста Тернополя — це музично-поетичні програми національно-патріотичного спрямування, до складу яких входять твори видатних українських композиторів у поєднанні з творчістю вітчизняних поетів. Такі мистецьких проєкти колективу є особливо актуальними для сучасного молодого покоління, оскільки здатні виховувати та підтримувати його моральний дух, вселяти надію на перемогу, віддаючи одночасно шану тим, хто бореться за територіальну цілісність України [2].

“Музика проти війни” - мистецький проєкт включає патріотичні твори та народні українські пісні в інструментальному виконанні з поєднанням української поезії у прочитанні О. Лайко та заслуженого журналіста України М. Зубика: “Гей, соколи!”, “Ой, у лузі, червона калина”-інструментальна версія в обробці А. Аркуші; “Гімн України” композитора М. Вербицького; молитва за Україну М. Лисенка “Боже великий, єдиний!”; “Пісня про рушник” в інструментальній обробці Ю. Павленка; “Мелодія” М. Скорика; “Плотогони” Р. Бабича, в яких автор вдало поєднав карпатський народний мелос та відому естрадну пісню українського композитора В. Івасюка «Водограй» та ін. [3].

Концертні програми муніципального Галицького камерного оркестру, у яких присутні твори українських композиторів Д. Бортнянського, М. Лисенка, С. Людкевича, В. Барвінського, Ю. Шевченка, Є. Станковича, Л. Дичко, М. Скорика, Ю. Ланюката ін. та які колектив традиційно виконує для тернополян та гостей міста в рамках святкування *Дня Міста, Дня Незалежності, Днів Європи* у Тернополі, завжди сприяють підняттю духу молодого покоління міста, об'єднанню їх сердець у боротьбі за свободу і Незалежність держави.

Реалізація благодійних духовно-мистецьких проєктів, мистецьких дійств: “Три молитви Митрополита” до 150-річчя з дня народження владики А. Шептицького, “Хресне сходження”, мистецькі програми, присвячені Т. Шевченку “Читаю Шевченка і лячно мені. У кожному слові – теперішні дні” та “Читаючи Шевченкові листи” відбувалася у співпраці із заслуженим діячем мистецтв України, поетом О. Германом [4].

“Дзвони Чорнобиля” – концертна програма, присвячена трагедії 1986 року на українській атомній електростанції. До мистецького проєкту увійшли твори українських композиторів: В. Стеценка “Господи Боже мій”, “Божая мати”; пісня А. Дацка “Попеляста перепілка”, приурочена Чорнобильській трагедії; “Богородице Діво, радуйся” А. Гнатишина [4].

“Франкові струни” - програма, присвячена знаменній ювілейній події, де поєднуються поезії великого Каменяра, пісні на його вірші та музика того часу (“Безмежнеє поле”, “Ой ти, дівчино, з горіха зерня” (переклад для хору та камерного оркестру В. Феленчака). Одночасно з камерним оркестром у проєкті також взяли участь народна хорова капела “Зоринка” і поет О. Герман [4].

Мистецький проєкт “Світла тризна” у прямому значенні символізує три твори національних митців, написаних в різні скрутні часи для свого народу та визначає сутність програми – “Варіації в українському дусі” В. Барвінського, “Постлюдія пам’яті” молодого львівської композиторки М. Рудакевич та “Сюїта-варіації” В. Івасюка [4].

Отже, одним з важливих завдань національно-патріотичного виховання молодого покоління, що дозволить виховати їх національну самосвідомість та гідність – прищеплення знання власної історії, культури та мистецтва [1]. Вітчизняна камерно-інструментальна музика дає змогу на конкретному музичному матеріалі розв’язати завдання адекватного сприйняття й засвоєння національного музичного мистецтва, що сприяє активному вихованню життєвої позиції сучасної молоді людини. В процесі використання різних форм роботи з найкращими камерними творами українських композиторів минулого та сучасності у мистецьких проєктах Муніципального Галицького камерного оркестру, таке завдання може бути реалізовано та має унікальну можливість впливу на особистість з формуванням у неї національного світогляду, характеру, глибокої духовності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бех І. Шляхом злагоди до процвітання: про національну ідею в становленні громадянина-патріота України / І. Бех, К. Чорна // Позашкілля. 2008. №11. С.4 – 9.
2. Державні нагороди України. Кавалери та лауреати: Довідково-енциклопедичне та біографічне видання. Том VI/уклад. Болгов В. В. К.:Українська конфедерація журналістів, 2016. С. 218-219.
3. Лайко О. МГКО долучився до заходу «Музика проти війни». Тернопільська Липа. 2014. 24 червня. (№42). С.3.
4. Муніципальний Галицький камерний оркестр. Офіційний сайт. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.galytsky-orkestr.te.ua/index.php?start=50>